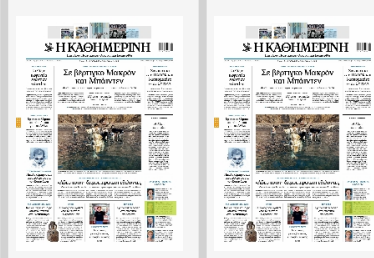

μόλις πρόσφατα βγήκε από

Media: ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ **Page:** 1,29 **Published at:** 30-06-2024
Author: **Surface:** 378.67 cm² **Circulation:** 14860
Subjects:

Ο **Νίκος Βέττας** αναρωτιέται πώς τα «μηνύματα» των ευρωεκλογών μπορούν να επηρεάσουν την οικονομική πολιτική, σε μια οικονομία που μόλις πρόσφατα βγήκε από μια ζώνη κινδύνων. **Σελ. 29**

Εκλογές και αλλαγές

Του ΝΙΚΟΥ ΒΕΤΤΑ

Οι εκλογές, ακόμη και όταν δεν γίνονται για εθνικό κοινοβούλιο, εκ των πραγμάτων συγκρίνουν προτάσεις πολιτικές, αποτυπώνουν την ανταπόκριση και τις προθέσεις των πολιτών και μπορεί να είναι σημείο καμπής. Τα μηνύματά τους δεν μπορούν πάντα να διαβαστούν μονοσήμαντα, συνήθως είναι σύνθετα. Ακόμη πιο δύσκολη είναι η εξαγωγή συμπερασμάτων για επόμενες κατευθύνσεις πολιτικές. Για παράδειγμα, πώς μπορεί να επηρεάστηκαν οι εκλογές από εξελίξεις στην οικονομία και πώς μπορεί το αποτέλεσμα τους να τις επηρεάσει;

Σε μια οικονομία που μόλις πρόσφατα βγήκε από μια ζώνη καταστροφής και κινδύνων, που και για λίγα μόνο χρόνια έχει πατήσει σε στέρεο έδαφος και που αναζητεί πώς μπορεί να τεθεί σε τροχιά υψηλής ανάπτυξης μεσοπρόθεσμα, η σύνθεση πολιτικών μηνυμάτων παρουσιάζει ενδιαφέρον. Ενισχύεται μια δυναμική ανάπτυξης; Υπάρχει κοινωνική στήριξη και επιταγή για αλλαγές; Ή ενδυναμώνεται η διατήρηση προηγούμενων σχέσεων και καταστάσεων; Ίσως είναι χρήσιμη η οριοθέτηση των κομβικών ερωτημάτων που πρέπει να απαντηθούν στην οικονομία μας σε άμεσο ορίζοντα και θα διαμορφώσουν τις προοπτικές της.

Το πρώτο ερώτημα είναι το δημοσιονομικό. Θα παραμείνει προτεραιότητα η διατήρηση σταθερότητας στο δημόσιο ταμείο, όπως θα περίμενε κανείς σε μια χώρα που βρέθηκε σε περιδίνηση μόλις πρόσφατα; Ή θα επικρατήσουν τάσεις αύξησης δαπανών και διολίσθησης σε ελλείμματα; Θα αντιστραφούν

Υπάρχει στήριξη για τις ανακατατάξεις που αναγκαία πρέπει να γίνουν ανάμεσα σε κλάδους και επιχειρήσεις, ώστε να δημιουργηθεί ένα πιο ανοικτό, ανταγωνιστικό και δυναμικό σύστημα αγοράς;

οι περιορισμοί στις δαπάνες συντάξεων; Θα τελεσφορήσουν κινήσεις περιορισμού της φοροδιαφυγής και μείωσης της επιβάρυνσης στην επίσημη εργασία; Η επίτευξη ισορροπίας δεν θα είναι αυτόματη μετά τη στήριξη του Ταμείου Ανάκαμψης, ενώ το βάρος του χρέους θα αυξάνεται.

Αυτό σχετίζεται με το δεύτερο ερώτημα. Το περίφημο πα-

ραγωγικό υπόδειγμα, ή απλούστερα πώς εργαζόμαστε και πώς επιχειρούμε στη χώρα. Τα βήματα τα προηγούμενα χρόνια ήταν αναγκαία και σημαντικά, σταθεροποιώντας μια βάση για μείωση της ανεργίας και προσέλκυση επενδύσεων. Όμως, υπάρχει γενικότερη κατανόηση των αλλαγών που πρέπει να γίνουν ώστε πράγματι τα εισοδήματα στη χώρα να μπορούν να αυξάνονται συγκλίνοντας στα υπόλοιπα ευρωπαϊκά; Υπάρχει στήριξη για τις ανακατατάξεις που αναγκαία πρέπει να γίνουν ανάμεσα σε κλάδους και επιχειρήσεις, ώστε να δημιουργηθεί ένα πιο ανοικτό, ανταγωνιστικό και δυναμικό σύστημα αγοράς; Ή είναι μοιραίο να είναι πάντα ισχυρότερο ό,τι ήδη υπάρχει, με βάσεις από παλιά και όχι το νέο που αναζητεί πόρους και χώρο για να αναπτυχθεί; Αρκεί και μόνο η υπενθύμιση πως το εσωστρεφές παραγωγικό υπόδειγμα οδήγησε σε βαθιά ελλείμματα, στο δημόσιο ταμείο και στη διεθνή ανταγωνιστικότητα, για να ξεφύγουμε από αυτό;

Το τρίτο ερώτημα αφορά αλλαγές που εκκρεμούν σε ευρύτερες περιοχές: την εκπαίδευση, την υγεία και τη δημόσια διοίκηση. Εκτός από βάση για οικονομική ευημερία, αυτές επίσης αφορούν την κοινωνική συνο-

χή και κινητικότητα, όπως και την αντιστροφή της φυγής ανθρώπων από τη χώρα μας. Έχουν γίνει σημαντικές βελτιώσεις τα τελευταία χρόνια σε αυτούς τους χώρους, όμως στη βασική τους φιλοσοφία και δομή δεν έχουν υπάρξει ανατροπές που θα οδηγούσαν σε σαφώς υψηλότερης ποιότητας υπηρεσίες για τους πολίτες. Εάν το ζητούμενο δεν είναι μόνο ο εκσυγχρονισμός και η κάλυψη των πληγών από τις κρίσεις, αλλά η δημιουργία νέων συστημάτων, θα υπάρχει στήριξη για τις αναγκαίες τομές;

Σε όλη την Ευρώπη και ακόμη ευρύτερα, οι πολίτες και η πολιτική βρίσκονται μπροστά σε διλήμματα. Για την οικονομική πολιτική στη χώρα μας είναι καθαρό πως πλέον υπάρχει μια επιλογή σταδιακών και οριακών βελτιώσεων της υφιστάμενης κατάστασης, και μια επιλογή περισσότερο δραστικών αλλαγών. Εξίσου καθαρό είναι πως στην πρώτη περίπτωση το θετικό αποτέλεσμα θα εξασθενήσει σχετικά σύντομα. Με ζητούμενο την ουσιαστική βελτίωση των επιδόσεων της οικονομίας μας, η προώθηση φιλόδοξων αλλαγών στη δομή της είναι προϋπόθεση.

Ο κ. Νίκος Βέττας είναι γενικός διευθυντής του ΙΟΒΕ, καθηγητής του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών.